

Лащ Поліна Євгенівна,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
ННІ педагогіки і психології Глухівського НПУ ім. О. Довженка;
Науковий керівник: Литвинов А. С.,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії і методики початкової освіти
Глухівського НПУ ім. О. Довженка

ВІД ТРАДИЦІЙНОГО ДО ЦИФРОВОГО: АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ПРОФЕСІЙНУ ЕВОЛЮЦІЮ ПЕДАГОГА

Термін «цифровізація в освіті» в сьогоденні відображає глибокі зміни, що сталися в навчальному процесі та методиках завдяки використанню нових технологій. Цифровізація – це перехід від традиційного навчання до використання цифрових інструментів таких як онлайн-ресурси, веб-платформи та інші технології для поліпшення якості та доступності освіти.

Актуальність цифровізації в освіті для сучасного педагога визначається в необхідності адаптації до швидких змін у світі, де технології стають невід'ємною складовою кожного аспекту життя. Педагоги повинні бути готові використовувати цифрові інструменти в навчальному процесі для ефективної комунікації з учнями, індивідуалізації навчання, створення інтерактивних уроків та мотивації здобувачів освіти.

Традиційний підхід до навчання базується на класичних методиках та педагогічних підходах, які існують вже десятиліттями. До них відносяться:

- лекції (у центрі такого підходу є передача інформації від вчителя до учнів шляхом монологічного викладу матеріалу);
- бесіда (діалогічний метод навчання, в якому вчитель через систему запитань підводить учнів до розуміння або перевіряє засвоєння матеріалу);
- розповідь (усний виклад навчального матеріалу, акцентуючи увагу на фактах, їх зв'язку та забарвленні для мобілізації слухового сприймання та уяви, виконує вимоги до достовірності, логічного викладу, образності і емоційності);
- вправи та домашні завдання (учні отримують завдання для виконання поза класом з метою закріплення знань).

Сильні сторони такого підходу включають: стабільність (методи які використовуються вже тривалий час) та контроль (вчителі мають більше контролю над навчальним процесом, зокрема, над темпом навчання та оцінкою успішності учнів). У свою чергу слабкі сторони включають в себе: брак індивідуалізації (не всі учні мають однаковий темп навчання та стиль сприйняття інформації) та відсутність залучення (учні можуть відчувати недостатню мотивацію до навчання через відсутність інтерактивності та зацікавленості).

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації» визначено ключові політики, першочергові

сфери, ініціативи та проєкти «цифровізації» України [1]. Документ передбачає використання електронних учбових матеріалів, мультимедійно-наукових, інформаційних ресурсів у мережі Інтернет.

На жаль, є проблеми які створюють перешкоди для ефективного впровадження цифрових технологій як у навчальний процес, так і в наукову діяльність. Тому протягом останнього десятиліття діджиталізація української освіти розвивається нестабільно та безсистемно. Це відбувається через низький рівень цифрової грамотності та відсутності професійної підготовки педагогів. До головних проблем «цифрових» навичок та діджиталізації науковці відносять таке: «...по-перше, сфера «цифрових» технологій в Україні розвивається хаотично й окремо від академічної освіти; по-друге, застарілі методики викладання, відсутність навчальних європейських стандартів» [2].

З метою подолання цих проблем, уряд повинен приділити особливу увагу розвитку цифрових компетентностей серед учасників освітнього процесу, а також створенню сприятливих умов для впровадження цифрових технологій у навчальний процес.

Українська освітня система поступово переходить до використання цифрових інструментів та технологій, проте цей процес супроводжується рядом викликів. Один з найважливіших - низький рівень цифрової грамотності серед учителів. Багато педагогів не мають достатніх навичок у використанні сучасних технологій у навчальному процесі. Важливою проблемою є відсутність єдиних стандартів щодо впровадження цифрових технологій у навчання. Також не всі школи мають необхідну інфраструктуру та доступ до цифрових ресурсів, що створює нерівність в освітньому середовищі.

Окрім того, перехід від традиційних методів навчання до цифрових вимагає зміни ролі та функцій педагога. Учителі повинні бути готові до розвитку нових навичок та умінь, таких як робота з електронними підручниками, використання відеоуроків та інтерактивних платформ для навчання (Prometheus, EdEra, Дія, Освіта та інші). Це вимагає постійного навчання та самовдосконалення вчителів.

Цифрові технології відкривають безліч можливостей для поліпшення навчального процесу. Вони дозволяють створювати більш інтерактивні та цікаві уроки, індивідуалізувати навчання для кожного учня та стимулювати їхній інтерес до навчання. Використання цифрових інструментів у навчанні може підвищити ефективність оцінювання успішності учнів та забезпечити більш об'єктивні результати.

Отже, хоча цифрова трансформація української освіти є складним та неоднорідним процесом, вона відкриває нові можливості для покращення навчального процесу та розвитку педагогічної практики. Для успішного впровадження цифрових технологій у навчання необхідна системна підтримка з боку держави, підвищення цифрової грамотності вчителів та створення необхідної інфраструктури для доступу до цифрових ресурсів.

Список використаної літератури

1. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://cutt.ly/0w2Aamkt> (дата звернення: 10.03.2024).

2. Пашков А. Інклюзія та цифрові технології в освіті. Формування публічної служби, чутливої до людей з особливими потребами: цифрові технології : матеріали Науково-практичної конференції за міжнародною участю. Київ, 2017. С. 194-198. URL: <https://cutt.ly/Zw2Aah6x> (дата звернення: 10.11.2023).